

Bistvo problema je drugje

Te dni so Britanci naznanili, da so odkrili v obalnih vodah v Severnem morju takšno količino metana, da bo zadostoval za vse potrebe Velike Britanije v razdobju petih let in ga bodo lahko še izvažali.

Odkritje ležišč metana pa bo negativno vplivalo na premogovno industrijo v Veliki Britaniji, ki je že zdaj v krizi. Minister za pogonska sredstva je bajé že izdelal načrt za popolno preureditev vsedrjavne gospodarske politike o pogonski sili, v kateri igra premog vedno manjšo vlogo, ker postaja neekonomičen. Drugi viri energije so namreč že cenejši.

Iz istih razlogov doživlja težke čase tudi premogovna industrija v Nemčiji, kjer so zaprli že več nerentabilnih rudnikov, rudarje pa izobražujejo za druge poklice. Tudi v Belgiji je prišlo, kot znano, nedavno do hudih nemirov in stavke zaradi nameravane zaprtja nekega premogovnika. Podobni problemi se začenjajo pojavljati v Sloveniji.

Se pred tridesetimi leti pa so si delali nekateri politiki in sociologi hude skrbi, kaj bo s človeštvom, ko mu bo zmanjkalo premoga. Gospodarstveniki so s skrbjo preračunavali, koliko premogovnih zalog je še v zemlji, in zaradi premogovnih ležišč je izbruhnilo nemalo mednarodnih napetosti, pa tudi spopadov, npr. zaradi porursko-porenskega bazena, zaradi Gornje Šlezije itd. Danes pa je mnogo premogovnikov v obratu le še iz obzira do rudarjev, da se ne znajdejo brez dela.

Tudi to dejstvo potrjuje, kako moderna tehnika silovito naglo napreduje in da tehnični in gospodarski problemi (z njimi pa večkrat tudi politični) zastarijo, še preden so prav prodrli v zavest ljudi. Kaže pa se tudi, da je moderni svet sposoben sproti in celo preventivno reševati svoje gospodarske probleme. Zato je odveč strah, kako se bo človeštvo čez nekaj desetletij hranilo in kje bo dobilo nove energetske vire. Ti se kažejo danes naravnost neomejeni, tudi brez ozira na atomsko silo. Pred kratkim so poročali iz Sovjetske zveze, da bo začela obratovati nekje na severni obali Rusije prva elektrarna, ki se hrani iz nihanja morske gladine med plimom in oseko. Tudi tu ni videti meje.

Ves problem torej ni v tem, kako najti nove vire energije in hrane za človeštvo, ampak v tem, kako izkoriščati tiste vire, ki so na razpolago. In kako doseči, da bodo vsi narodi in vse človeštvo kot celota pravično udeleženi pri sadovih čudovite moderne tehnike in neizčrpnega bogastva naše Zemlje.

TRETJA KITAJSKA BOMBA

Grom tretje kitajske atomske bombe, ki je v ponedeljek eksplodirala v ozračju nad puščavo v Sinkiangu, je vzbudil skrb in tesnobo po vsem svetu.

Ameriški zunanji minister Rusk je izjavil, »da bi mogel imeti ta dogodek skrajno resne posledice na mednarodnem področju.« Obrambni minister McNamara je sicer dejal, da »Kitajska kljub temu, da je napravila korak naprej, kar zadeva atomsko orožje, še ne razpolaga s takimi raketami, ki bi mogle daleč ponesti novo orožje.« Toda prej ali slej jih bo gotovo imela. In svet se sprašuje, kaj bo potem?

Britanska vlada je uradno obžalovala to novo kitajsko atomsko eksplozijo. V uradnem poročilu zunanjega ministrstva je rečeno, da bo ta razstrelitev okužila ozračje in da so jo Kitajci izvedli s prezirrom do svetovnega javnega mnenja. Sovjetska agencija TASS poroča o kitajskem atomskem preizkusu brez komentarja. Pač pa so izrazili obžalovanje zaradi nove atomske eksplozije delegati na ženevski mirovni konferenci.

NAPREDEK KITAJSKJE TEHNIKE

Kitajska je izvedla pred tem že dva atomska preizkusa in sicer 16. oktobra leta 1964 in 14. maja leta 1965. Obakrat je razstrelila uransko bombo. Zdaj razstreljena bomba pa je bila po mnenju strokovnjakov najbrž vodikova. Vsi strokovnjaki se tudi strinjajo v ugotovitvi, da je ta tretja kitajska atomska eksplozija potrdila velik napredek, ki ga je dosegla Kitajska kot atomska sila, in to ne samo v vojaškem, ampak tudi v industrijskem in znanstvenem pogledu. Kitajska razpolaga z znatnimi ležišči atomskega materiala, in kolikor je znano, ima zdaj v obratu okrog 40 laboratorijev, ki pripravljajo atomski material, in kakih 10 atomskih reaktorjev, od katerih sta dva določena za vojaško proizvodnjo. Kot sklepajo, sta ta dva reaktorja sposobna pripraviti po dve atomski bombi na mesec.

Zahodni opazovalci pa so tudi opozorili na dejstvo, da vsebuje uradno poročilo, s katerim je Peking naznanil svoj novi atomski preizkus, poleg običajnih napadov na Združene države prvič tudi kritike na račun Sovjetske zveze. Obtožuje jo namreč »pajdaštva« z Združenimi državami.

Manj kot 48 ur po tretji kitajski atomski eksploziji so nad zahodno Japonsko že ugotovili določeno radioaktivnost ozračja. Po presoji ameriških strokovnjakov bo dosegel atomski oblak Združene države čez štiri ali pet dni. Vendar so pojasnili, da radioaktivnost ne bo dosegla nevarne meje.

Zaradi tretje kitajske atomske eksplozije sta že uradno protestirali Japonska in Av-

stralija. Sovjetska zveza pa dozdej ni zavzela stališča. Pošasten vtis na umerjeno svetovno javnost, ki se zaveda atomske nevarnosti, pa je napravila novica, da je predsednik Severnega Vietnama Ho Ši Minh poslal predsedniku kitajske komunistične partije Mao Tse Tungu brzojavko s čestitkami.

BILA JE VODIKOVA BOMBA

V Združenih državah se utrjuje prepričanje, da je bila tretja atomska bomba, ki so jo razstrelili Kitajci v resnici vodikova bomba, čeprav samo preizkusnega značaja in šibke moči v primerjavi z vodikovimi bombami, s katerimi razpolagajo zdaj Združene države, Sovjetska zveza in Velika Britanija. Toda tudi v tem primeru gre vseno za tehnično že precej izpopolnjeno bombo, ker se zdijo radioaktivni ostanki v ozračju sorazmerno majhni.

Eksplozija tretje Mao Tse Tungove atomske bombe, pa naj je bila vodikova ali pa ne, pomeni za vse ljudi, ki so danes odgovorni za usodo človeštva, ker so se znašli — največkrat ne zaradi kakih posebnih osebnih odlik — pri krmilih največjih držav sveta, oster opomin. Opomin, naj se končno streznijo in naj se prenehajo igrati z atomskim orožjem kakor nepremišljeni otroci na seniku z vžigalicami, in naj nehajo z otročjim in brezplodnim prerakanjem o najvažnejših mednarodnih problemih. Prišel je čas, da se spametujejo, se odrečejo svojemu samoljubju in ošabnosti ter sedejo za konferenčno mizo. Stvarno in v duhu spravljivosti naj skušajo rešiti aktualne probleme. Svet ne razume, zakaj bi bilo to tako težko.

NEVARNOST ZA ČLOVEŠTVO

Vsako obotavljanje pa je lahko usodno. Na Daljnem Vzhodu vstaja nova ogromna totalitarna država, oborožena z atomsko silo. Njeni voditelji so polni sovraštva do vsega sveta in posamezno človeško življenje jim ne pomeni nič, niti življenje milijonov in milijonov posameznikov. Tudi človeška življenja so navajeni šteti v desetinah in stotinah milijonov. Odločeni so žrtvovati stotine milijonov lastnega naroda, da zavzamejo svet, pa čeprav bo prazen in okužen od atomskih žarkov, da bi gradili na njem zemeljski paradiz, o katerem sanjajo v svojih blodnih predstavah.

Odgovorni državniki sveta morajo računati, da ta nevarnost ni namišljena, ampak stvarna, četudi še ni neposredna. Preprečiti jo je možno samo s tem, da se državniki sveta spametujejo in tako pripravijo k pameti tudi kitajske voditelje, ki se v svoji izoliranosti od sveta vdajajo takim bolestim in pošastnim prividom.

RADIO TRST A

• **NEDELJA**, 15. maja, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Oliver Twist«. Napisal Charles Dickens, prevod in dramatisacija Desa Kraševca. Peti del; 12.00 Nabožne pesmi; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, kaj... 15.30 »Ruy Blas«, drama v petih dejanjih, napisal Victor Hugo, prevedel Franc Jeza. Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu, režira Adrijan Rustja; 18.30 Obletnica meseca - Maks Sah: »Enciklika »Rerum Novarum« (1891); 20.30 Iz slovenske folklore - Novo Bednarik: »Pratika za drugo polovico maja«.

• **PONEDELJEK**, 16. maja, ob: 12.15 Liki iz naše preteklosti: »Anton Klodič-Sabladoski« (Fran Orožen); 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Simfonične skladbe ruske Petrice; 19.15 Vinko Beličič: »Človeška pot in usoda Antona Aškerc«; 21.00 Alfredo Catalani: »La Wally«, opera v štirih dejanjih. V odmoru (približno ob 21.40) Opera, avtor in njegova doba (Gojmir Demšar).

• **TOREK**, 17. maja, ob: 12.00 »Pratika za drugo polovico maja«; 17.20 Italijanščina po radiu; 18.30 Koncertisti naše dežele; 19.00 Plošče za vas, quiz oddaja. Besedilo Danilo Lovrečič; 21.00 Pregled slovenske dramatike, (Jože Peterlin in Josip Tavčar).

• **SREDA**, 18. maja, ob: 12.15 Pomenek s poslušavkami (Marjana Prepeluh); 18.00 Ne vse, toda o vsem; 19.15 Higiena in zdravje (dr. Rafko Dolhar); 20.30 Živa Gruden: »Brezbarvni nič«. Delo priporočeno na natečaju Rai-Italijanske Radiotelevizije 1965 za izvirne slovenske novele; 21.00 Simfonični koncert. V odmoru (približno ob 21.30) Socialne vede.

• **ČETRTEK**, 19. maja, ob: 8.30 Praznična matineja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 11.15 George Gershwin: Porgy and Bess, suita; 11.40 Zbor »Kras« iz Dola-Poljan, vodi Pavla Komel; 12.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danilo Lovrečič; 15.00 Johann Strauss: »Netopir«, opereta v treh dejanjih; 18.15 Novela: »Velikonočni dih« (Fran Ksaver Stržaj); 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 21.00 »Župan«, radijska drama, napisal Nicola Manzari, prevedla Nada Konjedic. Igra RO., režira Jože Peterlin.

• **PETEK**, 20. maja, ob: 12.15 Pomenek s poslušavkami (Marjana Prepeluh); 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Opera v očeh libretistov (Dušan Pertot); 19.00 Zbori Furlanije-Juljske krajine; 19.15 Slovenski znanstveni delavci z univerze - Darko Jagodić: »Problemi šole za umsko nerazvite otroke v luči moderne arhitekture«; 20.35 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Benedetto Croce in idealistična struja v Italiji - Walter Binni: »Literatura in literarna kritika«.

• **SOBOTA**, 21. maja, ob: 12.00 Lepo nisanje, vzori in zgledi mladega rodu, pripravila Vilma Kobal; 15.00 Glasbena oddaja za mladino (Dušan Jakomin); 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste; 17.20 Skala in ladja. Komentarji o dogodkih po končani in jubileinemu letu; 17.30 Študijska produkcija gojencev Državnega glasbenega konservatorija »Giuseppe Tartini« v Trstu; 18.30 Panorama jaza: 19.15 Družinski obzornik (Ivan Theuerschuh); 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Moški vokalni oktet »Planika« iz Gorice, vodi Fran Valentinčič; 21.00 Za smeh in dobro voljo (Danilo Lovrečič); 21.30 Vabilo na ples.

TEDENSKI KOLEDARČEK

15. maja, nedelja: Zofija, Zofka
16. maja, ponedeljek: Janez Nep., Ubald
17. maja, torek: Mojca, Paskal
18. maja, sredo: Dubravka, Feliks
19. maja, četrtek: Vnebohod, Ivo
20. maja, petek: Bernard, Ljubinka
21. maja, sobota: Feliks, Valent

Izdajatelj: »Novi list« d. z. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 - telefon 29-477

Kako sodijo koroški Slovenci o novi avstrijski vladi

Slovensko javnost zelo zanima, kakšno politiko bo vodila nova avstrijska vlada Ljudske stranke do slovenske manjšine na Koroškem. Odnos do koroške slovenske manjšine pa bo seveda vplival tudi na celoten odnos med Avstrijo in sosednjim slovenskim narodom.

Kaj mislijo slovenski Korošci sami o novi avstrijski vladi dr. Klause, je razvidno iz uvodnika, ki ga je objavil pred kratkim katoliško usmerjeni »Naš tednik-Kronika«. V njem je rečeno med drugim:

Da do obnove koalicije ni prišlo, gotovo ni krivda Ljudske stranke. Za to tudi socialisti dobro vedo. Predlogi Ljudske stranke so bili zanjo vsekakor sprejemljivi. Pač pa bi SPOe težko mogla vršiti na eni strani delo kot vladna stranka, ko je na drugi strani treba izvesti reformo, ki naj stranki pripomore spet do nekdanje veljave in ugleda. Za tako temeljito reformo pa je treba strnjene moči in vztrajnega dela v stranki. To mnenje zastopa glede strankine obnove v SPOe predvsem mlajša generacija, ki vidi le v opoziciji možnost za premostitev sedanje krize. Strankini interesi so torej socialistom narekovali pot v opozicijo. Kljub temu pa ostane odprto vprašanje, ali je SPOe storila prav, ko se je odločila za opozicijo.

V novi avstrijski vladi sta dva ministra

s Koroške, in sicer dr. Karl Schleinzer, ki je že doslej vodil ministrstvo za kmetijstvo ter dr. Ludwig Weiss, ki je prevzel posle ministra za promet. O obeh ministrih smo prepričani, da bosta podprla v vladi tudi manjšinsko politiko kanclerja dr. Klause, o katerem je znano, da mu je zelo na tem, da pride ob sodelovanju z manjšino čim prej do uresničitve manjšinskih določil člena 7 državne pogodbe.

Novo vlado čakajo brezdvomno težke naloge. Tudi po zadržanju do manjšin, živčih v državi, bo vlado in njene pripadnike ocenjevala svetovna javnost. Bolj kot kdaj koli prej so uprte njene oči v Avstrijo, ki mora sedaj dokazati, da se zmoreta vlada in opozicija v prid celotnemu prebivalstvu uspešno dopolnjevati. Ali smo zmogni resnične demokracije, pa bo seveda dokazal šele bodoči razvoj.

KONČNO SO SE SPORAZUMELI O POLJEDELSKI POLITIKI

V Bruslju so dosegli zunanji in poljedelski ministri šestih držav Skupnega evropskega trga v prvih jutranjih urah v sredo splošen sporazum o financiranju skupne poljedelske politike. Seja, ki je trajala od prejšnjega dne, je bila prekinjena ob dveh ponoči, nakar so jo ob štirih (seveda po močni kavi) spet nadaljevali in jo končali ob petih. Takoj nato je italijanski zunanji minister Fanfani izjavil, da se bo morala zdaj še italijanska vlada izjaviti o kompromisnih predlogih, ki so jih sestavili na tej seji; on in minister za poljedelstvo Restivo bosta poročala vladi o doseženem sporazumu v prihodnjih dneh.

Sklep italijanske vlade bo naznanjen na prihodnjem zasedanju ministrskega odbora Evropske gospodarske skupnosti, ki je predvideno za sredino junija. Takrat bodo naznanili tudi sklepe vlad drugih petih držav.

Za vse države Skupnega trga je ta sporazum zelo važen, ker zadeva bistvene interese njihovega gospodarstva, zlasti pa še za Italijo, ki je v Skupnem trgu največja izvoznica južnega sadja, grozdja, pa tudi vina, olja in raznih drugih živil, za katerih cene je šlo.

Prejšnji kongovski ministrski predsednik Mojzes Čombe živi zdaj v Bruslju.

Neutrudni Haile Selassie

Četudi je abesinski cesar Haile Selassie že zelo star, je še vedno neutrudljiv in dinamičen v svojih vladarskih zadevah. Kot znano, je Selassie eden izmed pobudnikov politike za večjo medsebojno povezanost afriških držav. V Addis Abebi je bilo že več splošnoafriških konferenc. Kljub svoji navezanosti na tradicijo, saj je Abesinija ena najstarejših držav sveta, če ne sploh najstarejša, in kljub svoji visoki stopnji pa se abesinski cesar tudi kar pogumno loteva notranjih reform, tako političnih kot gospodarskih. Uvedel je že neke vrste parlament in ustavo, pa tudi že marsikatero gospodarsko in socialno reformo. Abesinsko gospodarstvo je sicer še zelo primitivno in temelji največ na živinoreji in poljedelstvu,

vendar pa tam ljudje ne stradajo, kakor npr. v Indiji.

Čeprav je Haile Selassie obložen z leti, in je moral v svojem življenju že marsikaj prestati (med drugim je moral bežati iz svojega kraljestva ob vdoru Mussolinijeve vojske), je še čil in odprt za svet ter rad potuje. Pred kratkim je bil na festivalu črnskih umetnosti v Dakarju, nakar se je podal na potovanje po črnskih državah Zahodne Indije, to je po Karibskih otočjih. Obiskal je med drugim tudi glavno mesto črnske države Haiti, Port-au-Prince. Povsod so ga sprejele in pozdravile velike množice črncev.

Seveda pa se Abesinci ne prištevajo k črncem, ampak k Hamitom; tudi tisti, ki imajo črno kožo.

Mednarodna vzajemnost pri odpravljanju revščine

Severo-vzhodne brazilske pokrajine so postale nekako svetovni poskusni teren za odpravljanje zaostalosti.

Na delu so tehniki iz mnogih držav in najbogatejše države sveta so zagotovile finančna sredstva, v prizadevanju, da bi pomagale 25 milijonom prebivavcem tistega področja, ki obsega devet brazilskih držav. Pomagati jim hočejo v boju proti suši, nevednosti, praznoverju in pri odpravljanju zastarelih sistemov obdelovanja zemlje. Pri tem pomagajo s tehniki in denarjem Združene države, Holandija, Japonska, Francija, Izrael, Zahodna Nemčija, Združeni narodi in Organizacija ameriških držav. Pomoč se nanaša na področje, ki meri približno poldrug milijon kvadratnih kilometrov.

Japonci so te dni odprli tekstilno šolo, v kateri bodo vzgajali nove strokovne delavce. Šolo so zgradili z zneskom 200 tisoč dolarjev. Vodilo jo bo šest japonskih tehnikov. Zahodna Nemčija pa je posodila Braziliji 200 milijonov mark. Ta denar bo Brazilija uporabila v glavnem za napeljavo elektrike, za gradnjo bolnišnic, za razvoj

OBISKI OB NILU

V torek se je vrnil jugoslovanski predsednik Tito s političnega obiska v Kairu. Ob odhodu je imel skupno s predsednikom ZAR Nasserjem tiskovno konferenco. Oba sta poudarila, da bo politika nevezanih držav koristila stremeljenjem po svetovnem miru. Izražena je bila tudi možnost, da bo kmalu prišlo do važnih razgovorov Tita in Nasserja z indijsko ministrsko predsednico Indiro Ghandi.

Po Titovem odhodu je prišel na politični obisk v Egipt sovjetski ministrski predsednik Aleksej Kosigin v spremstvu zunanjega ministra Gromika in številnega odposlanstva. Sprejeli so ga z velikanskim navdušenjem, vendar ne tako kot pred dvema letoma Nikito Hruščova. Kosigin bo ostal v Nilovi deželi 8 dni. Obisk ima namen utrditi vezi med arabskim svetom in Sovjetsko zvezo ter spodnesti vpliv tako zahodnih velesil, kakor Kitajske na Bližnjem Vzhodu.

Avtomobili s hladilniki na strehi

Značilna podoba na tržaških ulicah je avto z jugoslovansko, največkrat slovensko registrsko tablico, ki ima naložen na strehi velik zaboj. Ni težko uganiti, da je v zaboj hladilnik ali pralnik.

Kljub temu, da je v Jugoslaviji že precej tovarn, ki izdelujejo gospodinjske stroje (od teh jih je polovica v Sloveniji), je izvoz hladilnikov in pralnikov iz Italije v Jugoslavijo še vedno zelo velik. Stroje uvažajo največ posamezniki za lastno rabo in rajši plačajo visoko zaščitno carino (ki je približno tako visoka kot cena stroja v Italiji), samo da pridejo do takega stroja, kot si ga želijo. Kot rečeno, gre velika večina teh gospodinjskih strojev v Slovenijo, kjer je življenjska raven v Jugoslaviji najvišja.

Ravno industrija gospodinjskih strojev je med tistimi industrijskimi panogami, ki najbolje kljubujejo gospodarski krizi v Italiji. Ta industrijski sektor se je tako razmahnil, da je Italija v proizvodnji industrijskih strojev zdaj že druga na svetu — pred njo so le Združene države. Zadaj je pustila celo take močne industrijske države,

srednje in lahke industrije in za nakup 18 ribiških ladij. Francija je dala na razpolago 600 tisoč dolarjev in tehnike za koloniziranje obsežnega ozemlja, ki meri kakih 80 tisoč kvadratnih kilometrov. Poleg tega bodo zgradili s francoskim denarjem tudi šole za elektrotehnike.

Nemški tehniki organizirajo tudi neko zadrugo v državi Alagoas, ki je najrevnejša, medtem ko učijo nemški prostovoljci ljudi pisati in brati.

SINDIKATI V NEMČIJI

Nemški industrijski institut v Kölnu je objavil podatke o tem, koliko nemških delavcev je organiziranih v sindikatih. V lanskem letu je bilo organiziranih v Zvezi nemških sindikatov 30,1% vseh nemških delojemalcev, to je 6.574.491.

Sindikati so imeli dohodkov od članarine okrog 445 milijonov mark (skoraj 69 milijard lir). Delojemalci plačujejo na članarini sindikatom povprečno manj kot en odstotek od svoje plače.

ZA VEČJO VARNOST V NEMSKIH AVTOMOBILIH

Nemški avtomobilski tovarni Daimler-Benz AG in Volkswagenwerk AG sta sestavili skupno inženirsko skupino, ki naj bi preučila, kako bi dosegli pri svojih avtomobilih še večjo varnost za potnike in tudi bolj varno vožnjo.

Inženirji obeh tovarn tudi že dalje časa sodelujejo v prizadevanju, da bi čim bolj zmanjšali strupenost izpušnih plinov.

S TOPLOTO PROTI KRCNIM ŽILAM

Neki zdravnik iz Augsburga v Nemčiji, ki se je dalje časa mudil v Indoneziji, je odkril, da je tam le zelo malo takih, ki bi trpeli na krčnih žilah. Če pa se te pojavijo, se le v lahki obliki.

Omenjeni zdravnik meni, da je to posledica vlažno-toplega indonezijskega ozračja, zato svetuje tudi evropskim ženskam, naj skrbe za dober krvni obtok v nogah s tem, da nosijo pozimi volnene nogavice, dolge hlače in tople, podložene čevlje.

ve, kot so Velika Britanija, Francija in Zahodna Nemčija.

Lani so izdelali v Italiji nad dva milijona hladilnikov, nad milijon pralnih strojev ter okrog štiri milijone raznih drugih gospodinjskih strojev. Izvažali so jih v 114 držav. Nakupi so se povečali tudi v Italiji sami. Na sto družin je prišlo leta 1958 dvanajst televizorjev lani pa 49, pralni stroji pa 1. 1958 trije, lani pa 23.

Kot poroča tisk, je šlo v prvih devetih mesecih lani preko meje v Jugoslavijo 10.427 pralnih strojev, 2000 hladilnikov in 3.344 televizorjev. V vsem letu so jugoslovanski državljani odpeljali s seboj 14.123 pralnih strojev, od tega 95 odstotkov italijanskih, zlasti vrste Candy, Zoppas, Rex in Ignis. Listi računajo, da so jugoslovanski državljani samo za hladilnike izdali eno milijardo 400 milijonov lir. Celotni nakupi jugoslovanskih državljanov na italijanskem obmejnem področju pa so lani znašali 16 do 17 milijard lir, kar dokazuje, kako koristna je odprta meja za obe strani.

Pripomba na robu

Jezikovno (in miselno) puhlost mnogih današnjih slovenskih izobražencev in zlasti časnikarjev značilno izraža beseda »borba«, še bolj pa zveze, v katerih jo uporabljajo. Nekaterim je namreč danes vse »borba«: »borbo vodijo« tako proti peronospori in borovemu prelcu kot za mir. Namesto da bi rekli ali zap'sali čisto preprosto in razumljivo, da »pobijajo« ali »odpravljajo« škodljivce in preprečujejo peronosporo, morajo voditi proti njim bombastično »borbo« (kar seveda tudi ni slovenska beseda, ampak prevzeta iz srbohrvaščine, četudi že pred časom).

Govoriti o »borbi za mir«, kot beremo včasih v slovenskem časopisju ali slišimo v radijskih oddajah, pa je popoln nesmisel in se upira ne le jezikovnemu čutu, ampak tudi pameti. Za mir si lahko prizadevamo ali se trudimo zanj, ga iščemo in želimo, ne moremo pa voditi zanj »borbe«, saj je ta beseda ravno nasprotje od miru.

Ali pa naj pomeni »borba za mir«, da se je treba fizično lotiti ali celo pobiti tiste, ki niso za mir? In kdo je pri tem upravičen, da odloča, kdo je v resnici za mir in kdo ni? O tem so si državniki, kot znano, zelo navzkriž, in če bi se odločili za fizično »borbo« proti »nasprotnikom miru«, bi imeli kmalu atomsko vojno med obema blokoma.

Najbolj zoprno pa je tako bombastično uporabljati besede »borba« v slovenščini, ki je trezen, stvaren jezik miroljubnega naroda.

Novice po svetu

Perzijski šah bo prišel v začetku junija na obisk v Jugoslavijo. V Jugoslaviji bo ostal devet dni. Te dni se mu je rodil drugi sin, tretji otrok v zakonu s Faro Diba.

Velika Britanija bo obdržala svoje pomorsko in letalsko oporišče v Singapuru še kakih deset let. To je določeno v pogodbi, ki jo je sklenila z novo neodvisno singapursko državo. Uporabljati pa ga sme le v »obrambne namene«.

Združene države so dale Kongu (Leopoldville) pomoč v znesku skoraj štirih milijonov dolarjev. Od tega bo šlo 63% za prometne zveze in sredstva, 35% za visokošolstvo in 2% za poljedelstvo. Bogve koliko od tega pa bo šlo — v žepe črnih politikantov.

Bivši podpredsednik alžirske vlade Ait Ahmed, ki je potem vodil v Kabiliji upor proti diktatorju Ben Belu in bil zato najprej obsojen na smrt, nato pa pomiloščen na dosmrtno ječo, je pobegnil iz ječe blizu Alžira. Prevladuje mnenje, da so ga na skrivaj izpustili in si tako prihranili revizijo procesa, ki bi mogel biti politično neprijeten.

Te dni je obhajal svojo 60-letnico ugledni slovenski zdravnik, univ. prof. in član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dr. Bogdan Breclj. Rojen je bil v Gorici.

Vrhovno sodišče SR Slovenije je potrdilo smrtno obsodbo, katero je izreklo celjsko sodišče nad 29-letnim bivšim miličnikom Stanetom Kapunom, ker je novembra lani pri poskusu ropu ubil nekega človeka, dva pa nevarno ranil. Pritožil se bo lahko še na vrhovno sodišče Jugoslavije.

Blizu Omiša v Hrvaškem Primorju se je dogodila v torek cestna nesreča, pri kateri je našlo smrt šest ljudi. Majhen avtobus, v katerem je bilo kakih dvajset potnikov, je zašel s ceste in padel v reko Cetino ter se potopil. Med mrtvimi so tudi voznik, njegova žena in sedemletna hčerkica. Deset potnikov je bilo bolj ali manj ranjenih.

S Tržaškega

Nedeljski izlet na Repentabor

Maj je najlepši mesec tudi na Krasu, le da na žalost tako hitro mine za tistega, ki nima veliko časa, da bi ga užival v naravi. Na srečo ima tudi maj nedelje in tako smo eno prvih nedelj v tem prelepem mesecu izkoristili za izlet — peš! — v Veliki Repen in na Repentabor.

Pravijo, da je naš tržaški Kras kamenit, toda o kamenju je zdaj maja le malo videti. Vse je prekrito z bujnim, svežim zelenjem. Na srečo še ni pritisnila suša, četudi so si kmetje v prvih toplih majskih dneh in zlasti po burji, ki je nekaj dni kar percej pihala s severovzhoda, želeli nekoliko moče na polja. Iz bujnega zelenja gledajo nenavadne oblike kraškega kamenja le kot sive lise, in napravljajo pogled na kraško planoto še lepši. Med grmovjem, na jasad in na travnikih, ograjenih s kame-

Dolina:

PROTI RAZSIRITVI INDUSTRIJSKE CONE

Na odločen pritisk slovenske javnosti, ki sta jo o grozeči nevarnosti nadaljnjih razlastitev v dolinski občini podrobno informirala slovenski tisk in Slovenska skupnost (ta je imela zborovanje o tem problemu v Dolini in v Boljuncu), je občinski svet na svoji seji dne 28. aprila zavzel odklonilno stališče do razširitve industrijskega področja v dolinski občini. Za resolucijo so glasovali svetovalci Slovenske skupnosti in svetovalci večine. To je tem bolj pomembno dejstvo, ker je občinski odbor le nekaj dni prej odklonil sličen protest Slovenske skupnosti glede razlaščenja tretje skupine zemljišč.

Na seji dne 3. maja je bila razprava o proračunu za finančno leto 1966, ki predvideva 44.338.081 lir pirmanjkljaja. Ker bo državnega prispevka samo 26 milijonov, bo morala občinska uprava najeti dolgoročno posojilo za ostalih 18 milijonov lir. V razpravo so posegli tudi predstavniki Slovenske skupnosti. Svetovalec Mario Zahar je opozoril na pomanjkljivo javno razsvetljavo v Zabrežcu, na problem odlaganja smeti ter na stanje okrog srenjske hiše v Borštu. Dr. Tul je med drugim predlagal razsvetlitev karakterističnega vodnjaka in kapelice v središču Doline, svetovalec Žerjal pa se je zavzel za asfaltiranje poti pred pokopališčem v Boljuncu ter za ureditev poti od igrišča v vas.

Svetovavska skupina Slovenske skupnosti, zvesta svojemu programu in dosedanjemu delovanju v korist občanov, je glasovala proti proračunu ne samo zaradi visokega primanjkljaja, temveč tudi zaradi neodločenega zadržanja večine do problema razlaščenja.

Svetovalec Kosmač, ki je zamudil dve važni seji, je svoje nedosledno in neprepičljivo stališče skušal na neresen način opravičiti z »osmicami«, katero pa je kmalu nato spet skušal »možato« popraviti z zaključno izjavo: »Jaz nisem na tekočem o tem, kar ste govorili na zadnji seji. Da se ne zamerim ne enemu ne drugemu, se bom glasovanja vzdržal.« S tem je praktično zankal svojo prejšnjo izjavo, katere besedilo nam sploh ni bilo sporočeno.

njem, je pisano od cvetja. Nekateri travniki so vsi zlati od zlatic. Na žalost pa srečujemo tudi skupine iz Trsta, ki se ponosno vračajo s šopi tipičnega in zaščiteneega kraškega cvetja v rokah, ki so ga nabrale na odročnejših krajih.

Morda ne bi škodovalo, če bi postavili ob nedeljan nekam »v zasebo« ob kraških cestah nekaj policajev, ki se spoznajo na predpise o varstvu kraškega cvetja. Morda bi jih parkirišča v mestu le mogla nekaj pogresu za en popoldan. Saj globo bi lahko »pritiskali« tudi na Krasu, tudi tam ne manjka nediscipliniranih avtomobilistov. Nekateri divjajo z vso hitrostjo, kar je premore avto, in nimajo niti enega pogleda za čudovito kraško naravo. Človek se mora vprašati, po kaj se sploh pripeljejo na Kras? Ali res samo zaradi malo »prsuta« in terana v kaki repenski ali repentaborski gostilni?

Nekako na sredi poti med Opčinami in Velikim Repnom naletimo na gradbišče za naftovod Trst-Bavarska. Na obeh stranah ceste zija nad 2 metra globok jarek, ob katerem je splaniranih morda nad 20 metrov širok pas gozda. Zal nam je za ta uničeni delček kraške narave, a tolažimo se s tem, da to pač zahteva gospodarska korist Tržaškega ozemlja, in tudi s tem, da bo morda potem za nekaj časa mir. Ob cesti na obeh straneh so že položene dolge cevi za naftovod; začudi nas, da imajo sorazmerno majhen premer, morda en meter.

Ob cesti na Repentabor, po kateri se potem vračamo, lahko opazimo resnično velik uspeh načrtnega pegozdovanja. Pred kakim desetletjem posajena drevesca so se razrastla že skoraj v pravi gozd. Čez kako desetletje bodo ta del Krasa že spet prekriovali lepi gozdovi, kakor baje v davnih časih. Narava postaja s tem tudi bolj sveža in zavarovana pred sušo. Vsepovsod na jasan stoje avtomobili, družine pa so razgrnile po tleh koce in sede na njih. Majhni otroci lažijo po dveh ali po štirih po travi, večji pa se pode okrog in vsi srečni uživajo zelenje, ki ga morda ves teden ne vidijo. Seveda pa tudi ne manjka brezobzirnežev, ki puščajo za seboj sledove svoje vandalske mentalitete.

Tak sled odkrijemo tudi tik pred Velikim Repnom, na tabli, na kateri stoji najprej italijansko, nato pa slovensko ime kraja. Nekdo je skušal s kamnom izbiti belo barvo črk slovenskega imena, kar mu sicer ni uspelo, a je le poškodoval napis. Pod tablo še ležita dva kamna in pričata o anahronistični mentaliteti nekaterih ljudi, mimo katere gre moderni čas, ne da bi jo kaj oplodil.

Velikorepenske gostilne so dobro obiskane, vendar se pozna, da se je glavni tok nedeljskih izletnikov zdaj preusmeril v kraje onstran meje. Kljub lepemu popoldnevu

na vse strani, zlasti na kraje onstran meje, ki se spokojno kopljejo v pomladanskem nam ni težko dobiti mize. Tudi postrežba je solidna (še vedno pečejo tako velike in dobre »kremšnite«, pa tudi pršut in drugo je v redu), le na natakarice je treba precej dolgo čakati. Nekatero ženske prihajajo streč tudi od onstran meje. Tudi tu počasi življenjski interesi preraščajo rano, ki jo je zasekala v to kraško pokrajino neusmiljena meja, ki je mogla nastati samo iz abstraktne miselnosti diplomatov. Skupina veselih izletnikov, ki govore slovensko, pa je polna hvale o »osmicah« nekje v zgornjem delu vasi.

Na Repentaboru je nekdanja Furlanova gostilna še vedno zaprta, a na njej visi obvestilo, da bo v kratkem spet odprta. Ljudje nam povedo, da so se banke, ki odločajo o njej, sporazumele, da bodo same uredile gostišče in ga oddale v najem. Za posameznika bi bilo finančno breme pretežko in pobuda preveč tvegana, po vsem tistem, kar smo že slišali o tem.

Od cerkve na Repentaboru je lep razgled

(Nadaljevanje na 9. strani)

Repentabor:

RAZSTAVA GOVEJE ŽIVINE

V nedeljo dopoldne ob enajstih se bo začela na prostoru blizu občinskega poslopja na Colu III. razstava plemenske živine sive alpske pasme. Trajala bo ves dan.

Prejšnji dve razstavi sta bili prav lepo obiskani in tudi udeležba je bila lepa. Zato je upati, da bo tudi letošnja razstava dobro uspela.

Beneška Slovenija

Brdo:

NARAVNE LEPOTE

Občinski svet se je zbral v nedeljo na redno sejo. Razpravljal je o občinskem proračunu, ki izkazuje nekaj manj kot 25 milijonov lir izdatkov. Občinska uprava bo morala najeti za kritje stroškov posojilo in tudi zvišati občinske davke.

Na seji so bili sprejeti tudi važni sklepi za razvoj turizma. Predvsem gre za vrednotenje nraavnih lepote, ki bodo v prihodnjih letih privabile v te kraje vedno več tujih obiskovavcev. Tu gre predvsem za znane Završke podzemelske jame, ki bodo, v urejenem stanju, mogle tekmovali po svojih lepotah z mnogimi drugimi kraškimi jamami.

Občina namerava porabiti 45 milijonov lir, da se bo ta prečudoviti podzemski svet kapnikov uredil in pripravil za obisk tujcev. Pripominjamo, da je prvi bolj natančno opisal Završke jame učitelj Viljem Černo v »Trinkovem koledarju«.

Stara gora:

ZVONOVI PREKO MEJE

Po vojni je prišlo v navado pobratinstvo raznih mest iz ene države v drugo. Ta lepa navada, ki naj bi dokazovala miroljubnost in bratstvo preko političnih mej, je sama po sebi povezala prejšnje dni Staro goro pri Čedadu s Sempetrom pri Novi Gorici.

Pravzaprav se je dogodilo narobe. Med zadnjo vojno je vlada pobirala bronaste zvonove za topove. Kjer so bili v zvoniku trije, je vzela po dva. Tako se je zgodilo tudi v Sempetru. Poleg srednjega je bil re-

Dr. RAFKO DOLHAR

specialist za delavske in poklicne bolezni sprejema v ul. S. Francesco 6, tel. 68-400 INAM od 14. do 15. ure — Roentgen, aereosol, inhalacije, terapija s kisikom

TRGOVSKA KRIZA

V Gorici se šele zadnje mesece pozna, da je trgovina na drobno prišla v pravi zastoj. Kupčije in prodaje na drobno ni več, ker ni več kupcev z onstran meje, zlasti po denarni spremembi. Priče smo, da se je zgodilo celo obratno: poprej so hodile gospodinje kupovat iz Nove v Staro Gorico, sedaj je pa obratno. Goriški trgovci že jamrajo, da ni več »dinarčkov«, čeprav so jih spočetka po strani gledali kot kake reklamne lističe.

Po goriških ulicah se tudi opaža, da če se zapre kaka trgovina, ostanejo celo tisti prodajni prostori neoddani, posebno od Travnika proti severnemu delu. Trgovin je v mestu vedno manj, a še teh je preveč; posebno z jestvinami, saj jih je samo na Kornu pet.

Temu nevzdržnemu položaju so dali duška nekateri mestni svetovayci, ki so predložili županu zahtevo, naj se ne izda več nobena trgovinska dovolilnica. V vlogi navajajo, da se nahaja 1188 trgovcev prodajničarjev v Gorici v slabem gospodarskem položaju. Če prištejemo k temu številu še uslužbenke in družinske člane, ki v podjetju pomagajo, ugotovimo, da je 11 odstotkov goriškega mestnega prebivalstva v nevarnosti za svoj obstoj.

Nikakor pa ne kaže, da bi se položaj kaj izboljšal. Gorica ni vključena v noben bodoči gospodarski okvir, ki bi stvarno res kaj pomenil. Še metanovod, o katerem se je upalo, da bo teklo do Gorice, bodo speljali po ovinkih drugam. Gorica velja v gospodarskem načrtovanju že več let za pra-

- *Hanalška dolina*

kviziran tudi mali zvon, ki tehta približno deset stotov. V videmski livarni bi ga bili morali preliti. Namesto da bi ga bili res pretopili, so pa vzeli s svetišča na Stari gori enako težek, a ubit zvon in so šempeterskega obesili v zvonik. Dvajset let je ta goriški zvon vabil vernike k Marijinemu svetišču nad Čedadom.

Župnijska uprava v Šempetru se je pomanjala za svojega begunca iz zvonika in je končno dosegla, da so s Stare gore vrtili zvon zopet domov.

Tako je postala Stara gora preko posvečenega bronca posestrima s šempetersko faro pri Gorici.

V nedeljo popoldne bo po Stari Gori velik drenj in živ-žav. Videmski avtomobilski klub bo priredil že običajno avtomobilsko tekmo Čedad-Stara gora. Proga je dolga 7 kilometrov, a izredno zahtevna zaradi ostrih ovinkov in strme višine na 451 metrov. Zato bodo pripuščeni k tekmam samo izvežbani dirkači.

SLOVENSKI UMETNIKI V VIDMU

Prejšnji teden sta pripravila videmski »Circolo bancario« in ljubljanska »Moderna galerija« umetniško razstavo mladih slovenskih umetnikov v Vidmu. Razstavljala sta po 5 plastik kiparja Peter Černe in France Rotar ter slikarji Jemec, Meško in Planine, vsak po 5 oljnatih slik.

Videmski bančniki so izdali lepo opremljen katalog razstavljenih umetnin, katere mu je napisal uvod ravnatelj ljubljanske galerije Zoran Kržišnik. Italijanski kritiki se zelo pohvalno izražajo o novi slovenski umetnosti.

vo pastorko. Nemalo je temu kriva tudi miselnost določenih goriških krogov, ki mešajo gospodarstvo s politiko, dostikrat naperjeno naskrivaj tudi proti slovenskim sodržavljanom.

KULTURNI CIKLUS

Prejšnji teden se je zaključila vrsta predavanj o slovenski književnosti, katera je prirejal goriški Krožek za svobodo kulture (Circolo per la libertà della cultura). Za Tavčarjem, Merkujem in Zlobcem je kot zadnji govoril naš rojak, slovstveni kritik dr. Lino Legiša iz Ljubljane.

Razgrnil je sliko našega slovstva od moderne do vojne in je bral v prevodih odlomke zadnjih pisateljev. Izbrano poslušavstvo je z zanimanjem sledilo predavanju, ki je bilo za marsikaterega someščana italijanske narodnosti pravo odkritje. Zato niso padle v prazno besede voditeljice krožka, da bodo v prihodnji sezoni kulturna predavanja o obeh obmejnih narodih še bolj pogosta.

Rupa-Peč:

»FRTALJA« SV. MARKA

Prejšnjo nedeljo se je zbral naš pevski zbor Rupa-Peč ob svoji tradicionalni »frtalji« v vaški gostilni. V družbi z gospodarjem župnikom je prepeval naše lepe pesmi. Bil je res domač praznik za vse, ki sodelujejo pri petju v cerkvi in na odru. Želeli bi, da bi pristopili med pevce tudi tisti, ki še stoji ob strani. Pevska družina se mora pomnožiti, ljubezen do naše pesmi mora zajeti vse; to misel so izražali pevci in pevke ob vsakoletni »frtalji« na svojem družabnem sestanku.

Po cestah na Peči pa se godijo čudne reči. Asfalt na cestiščih se je začel kar tajati. Pa menda ni na Peči bolj toplo kot drugje? Res pa je, da če pustiš ob sončnem vremenu vespo na cesti, se kolesa pogrezajo v mehki asfalt in kolo se zvrne. Krivda leži seveda na podjetju, ker meša premalo smolovine v asfalt. Vsekakor bi pa morali odgovorni upravniki take nedostatke ugotoviti še pred kolavdacijo.

Sovodnje:

RAZLASČEVANJE ZEMLJE

Po vasi je v začetku tedna zbudil upravičeno razburjenje nov poseg po plodni zemlji naših kmečkih posestnikov.

Nenadoma je udarila med občane novica, da bo zasegla goriška občina 90 do 100 tisoč kvadratnih metrov obdelane zemlje v sovodenjski občini, in sicer »Pod grivami« levo od kapelice ob cesti pri začetku Sovodenj in proti Soči. Po že sprejetem načrtu bodo tja premestili mestno smetišče z vsemi napravami za sežiganje smeti. Obenem bo mestna občina prenesla na tisti prostor proti Soči tudi iztok goriških greznic.

Prizadeti lastniki zemljišč, kakih 45 do 50 po številu, sploh niso vedeli, da kdo barranta za njihovo zemljo. In tudi ne, kdo je koga za to pooblastil in kakšno ceno bo občina ponudila za odkup. Kar na naglo se je pojavil v hišah prizadetih goriški mestni obhodnik s pozivi, naj se v ponedeljek popoldne zglasijo na županstvu. V pozivu ni naveden razlog, čemu kličejo posestnike na zaslišanje, pač pa je naveden pristavek,

Iz Goriške

da se bo postopalo, če se ne zglasijo, v smislu zakona. Po domače se temu pravi, da se bo njih zemlja razlastila.

Nepričakovani poziv vzbuja dvojje vprašanje: prvo glede postopka. Ljudje se sprašujejo, kako da jih ni domače županstvo že prej obvestilo, da gre za njihovo zemljo. Nekateri naši odgovorni možje, domači in tudi iz Gorice, so se delali nevedne in da so tudi oni iznenadeni. Kako je to mogoče se sprašujemo, ko pa so prizadetim, seveda šele po vabilu pokazali popolnoma natančne tehnične načrte? Teh niso mogli narisati kar čez noč in brez predhodnih dogovorov za hrbtom lastnikov.

Neumestne so tudi pripombe nekaterih predstavnikov, češ da je tista zemlja že tako malovredna. Morda tisti gospodje, čeprav z akademskimi naslovi, ne vedo, da je bil tisti svet že pred leti med brati vreden več kot po tisoč lir za meter. Zdaj pa še nihče ne ve, kakšno ceno bodo ponudili za odkup. Ali pa je vse zato tako nejasno napravljeno, da se bo treba tožariti in plačevati pravdne stroške?

Čuden je tudi postopek, da kličejo sovodenjske občane na goriško županstvo in jih tam postavijo pred izvršeno dejstvo. Vprašamo se zopet, ali niso tudi v goriškem občinskem svetu naši zastopniki, ki bi bili lahko opozorili sovodenjske občane, kaj preti njihovi zemlji? In bi se morali skupno domeniti?

Drugo načelno vprašanje pa se tiče, in bodimo si v tem jasni, razlaščenja slovenske kmečke posesti v Sovodnjah. Na vidiku so nova tovarniška podjetja, zdaj smetišče in odtok iz stranišč, potem bo prišlo še kaj tretjega. Ti dve napravi bi lahko in brez škode postavili višje gori, na primer »Pod skalami«, saj tudi Sovodenjci ne vohamo radi goriških smetišč in stranišč. Za industrijske naprave pa ne manjka prostora na desnem bregu Soče, na Gmajnici, kjer je res sama gmajna.

Zdi se, da se pri vsem tem skrivajo drugi razlogi, katerim nehote ali hoté naseda tudi nekateri naši zastopniki.

»MONTOVA« OBLETNICA

V tem mesecu obhaja goriški »Mont«, sedaj »Cassa di Risparmio«, 135 let, odkar je bil ustanovljen. Ta najstarejši goriški denarni zavod je ustanovil grof Jozef della Torre-Thurn s pomočjo goriških nadškofov. Namen posojilnice in hranilnice je bil, pomagati meščanom in okoličanom z nizko-obrestnimi posojili ter jih rešiti iz rok odevarhov. Odtod tudi ime »Monte di pietà« ali v ljudski izreki na kratko »Mont«.

Zavod je imel v prejšnjih časih tudi slovenske ravnatelje in uslužbenke ter člane v upravnem svetu. Danes ni niti — enega.

Ob obletnici je dal Mont kovati srebrno svetinjo s podobo goriškega grofa Alberta II. in z grbom zavoda zadaj. Spominsko medaljo so razdelili med sedanje uslužbenke.

VABILO

Sportno združenje »Bor« vabi predstavnike vseh društev, ki se nameravajo udeležiti letošnjega 9. športnega tedna, na sestanek, ki bo v sredo 18. maja ob 20.30 na društvenem sedežu, Strada Guardiella (Vrdela) 7. Sestanek je zelo važen!

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Naloge že čakajo na nas

Tudi zadnjo jesen, zimo in zdaj spomladi je bila vsako prvo nedeljo v mesecu in kapeli jezuitske cerkve v ulici del Ronco skupna maša za slovenske izobražence. Maševal je navadno g. Stanko Janežič. Po maši pa je bil vedno razgovor v jezuitski dvorani. Nanašal se je na kako aktualno dogajanje v katoliškem in slovenskem svetu. Razumljivo je, da je veljal tak razgovor to sezono največkrat vesoljnemu cerkvenemu zboru in njegovim sklepom, ki težijo za tem, da bi prenovili življenje v Cerkvi in spravili dejavnost Cerkve v sklad z novimi potrebami današnjega časa. Uvodnemu predavanju kakega povabljenega govornika — med drugimi sta govorila g. Šegula in mons. Ukmar — je sledila vedno živahna debata.

Prvomajsko nedeljo pa je imel uvodno predavanje dr. Lojze Škerl. Nakazal je nekaj najbolj zanimivih in najbolj pogumnih sklepov drugega vatikanskega cerkvenega zbora in spregovoril tudi o tem, kakšen odziv so našli in naj bi ga našli v katoliškem svetu. Govoril je odkrito in stvarno. Taka je bila tudi debata, ki je sledila. Zato je bila nenavadno zanimiva. V njej so udeleženci obravnavali predvsem vlogo laika v Cerkvi, v smislu koncilskih sklepov in namenov, pri čemer so prišli do spoznanja, da katoliški laiki ne bi smeli šele čakati, da jim duhovniki odredijo nove naloge na polju laičnega apostolata, ampak da naj bi sami, na lastno pobudo in na lastnem področju začeli z delom, da vnesejo koncilskega duha v življenje in spet pokristjanijo današnji svet. Mnogi moderni ljudje čakajo na njihovo besedo, ki naj jim pokaže pot iz dvomov, razrvanosti in zmede, kamor so jih pahnila ideologije, katerim je cilj samo oblast ali udobje na tem svetu.

Govornik je ponovno poudaril, da imajo

NEMSKI INSTITUT KONČUJE SEZONO

V nedeljo ob 17.00 in v ponedeljek ob 21.00 bo gostovalo v Nemškem kulturnem inštitutu v Trstu (Ulica Coroneo 15) komorno gledališče »Kammerspiele Düsseldorf« s komedijo Carla Sternheima »Die Hose« (Hlače). S tem gostovanjem bo Nemški kulturni inštitut končal svojo letošnjo sezono.

Vabila (brezplačna) za predstavi je dobiti v tajništvu inštituta vsak dan od 17. do 20. ure.

Carl Sternheim (umrl l. 1942) je veljal v nemški dramatik za dediča Franka Wedekinda in z njim vred za enega izmed predhodnikov ekspresionizma v nemškem pripovedništvu in drami.

Prizor iz igre »Hlače«

laiki v današnjem svetu celo važnejšo vlogo v smislu pokristjanjevanja in uveljavljanja resnice in odkrivanja Boga kakor sami duhovniki. Zaradi njihovega položaja v svetu jim je lažje prodreti do osrčja moderne problematike.

Vedno bolj se tudi kaže, da si tudi današnji razkristjanjeni svet — ali vsaj mnogi v njem — želijo dialoga s Cerkvijo, želijo si konfrontacije svojih idej z nauki krščanstva in konfrontacije svojega humanizma s spoštovanjem, ki ga kaže in uči Cerkev do človekove osebe in njegovih potreb, tako duševnih kot telesnih. Vedno bolj se tudi v nekrščanskih in tudi v krščanstvu doslej sovražno razporejenih krogih mislecev uveljavlja spoznanje, da je človekova duhovna narava bogatejša in bolj zapletena, kakor pa so si predstavljali filozofi preteklih dob, in da je ravno Cerkev tista, ki najbolj upošteva to resnično človekovo naravo, in da je krščanstvo tisto, ki ji najbolj zadosti. V tem spoznanju postaja dialog s kristjani tudi za ateiste zanimiv in poučen.

To mora hkrati navdajati kristjana in zlasti katoliškega laika s samozavestjo in z zaupanjem v krščanske vrednote, da se bo z veseljem spopadal s problemi današnjega sveta, od političnih in socialnih do kulturnih in

znanstvenih. Ne gre za to, da bi mešali Cerkev v zadeve, ki ne spadajo v njeno pristojnost, v smislu nekdanjega klerikalizma, ali da bi skušali napraviti iz Cerkve in krščanstva ideologijo za vsakdanjo politično in drugo rabo, ampak za to, da kot krščanski laiki prekvasimo sodobni svet s pravim krščanskim duhom. Krščanski duh pa je duh ljubezni, strpnosti, spoštovanja do nedotakljivosti človekove vesti in osebe, spoštovanja do njegove duhovne in telesne svobode, duh dobrih del in javnega delovanja v splošen prid.

Krščanski duh je tudi duh človeškega bratstva, glede na to, da smo vsi sinovi enega Očeta; zato zahteva spoštovanje vseh ras in narodov. V njem bi si morali prizadevati, da bi bili vsi deležni blaginje, ki jo omogoča sodobna tehnika.

Od krščanskega laika pa zahteva ta duh predvsem osebno poštenje, iniciativnost v reševanju nalog, ki jih mora reševati v javnem življenju, in obzirnost ter takt v odnosih do soljudi. Zahteva pa od njega tudi spoštovanje do lastne osebe in ljubezen do lastnega naroda. Delati drugim dobro in boj krivici in nepoštenosti, kjerkoli se pokažeta, bi moralo biti geslo modernega katoliškega in zlasti slovenskega laika.

Nalog za laični apostolat v modernem svetu torej ne manjka in zato ni treba, da bi čakali, da nam jih kdo s prstom pokaže in nas šele pozove, da jih začnemo reševati. Te naloge čakajo na nas vse, na izobražence in na manj izobražene, na moške in na ženske. Ni treba drugega, kakor da se jih vsakdo loti na terenu, kjer živi in dela

„Jezik in slovstvo“

Izšla je četrta letošnja številka slovenistične revije »Jezik in slovstvo«. V njej najdemo med drugim nadaljevanje razprave »Glasoslovne spremembe pri pridevnikih na -ski iz krajevnih imen« katero piše prof. Jakob Solar.

V tej številki sodelujejo tudi slovenisti Jože Toporišič, Boris Merhar, Franc Jakopin, Franc Zdravec, Vera Brnčič, Janez Rutar in še nekateri drugi.

Četudi je revija namenjena bolj strokovnim slovenističnim krogom, prinaša marsikaj takšnega, kar je zanimivo za vsakogar, ki sta mu pri srcu slovenski jezik in slovstvo. Marsikaj najdemo lahko v njej tudi zgodovinarji, ki se radi pritožujejo, da jim pri njihovih študijah in raziskavah manjka opora etimologov. V zadnjih letnikih te revije je zlasti prof. France Bezlaj objavil mar-

sikaj takšnega, kar lahko smatramo za važen prispevek k raziskovanju najstarejše slovenske zgodovine.

Revija se dobi tudi v Tržaški knjigarni Ul. Sv. Frančiška, v Trstu.

PULITZERJEVE NAGRADE

Posebna komisija »Columbia univerze« je podelila Pulitzerjeve nagrade, ki znašajo po 500 dolarjev. Nagrado za roman je dobila 75-letna pisateljica Catherine Anne Porter za zbirko svojih novel. Arthur Schlesinger pa je dobil Pulitzerjevo nagrado za svojo knjigo »Tisoč dni: John Kennedy v Beli hiši«. Nagrado za pesništvo je dobil Richard Eberhart za svoje zbrane pesmi, Leslie Bassett pa je dobil nagrado za glasbo. Nagrade za gledališče niso podelili.

V Avditoriju Zanon v Vidmu sta nastopila v soboto zvečer slovenska folklorna skupina »Franc Marolt« in zbor »Tone Tomšič«, iz Ljubljane. Obe skupini sestavljajo študentje ljubljanske univerze.

V Florenci so zaključili Dantejeve slavnosti za 700-letnico pesnikovega rojstva. Zadnja slovesnost je bila v občinski palači.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU V KULTURNEM DOMU V TRSTU JAROSLAV HASEK

»DOBRI VOJAK SVEJK«

Veseloigra v treh dejanjih

Po dramaturgiji E. F. BURIANA
Priredil BRANKO GOMBAČ

Prevod JOŽKO LUKES - Scena ing. MIRKO LIPUŽIČ - Kostumi ALENKA BARTLOVA - Glasba MARJAN VODOPIVEC - Režija BRANKO GOMBAČ
V soboto, 14. maja ob 21. uri (Abonma premierski in prva ponovitev); v nedeljo, 15. maja ob 16.30 (Abonma nedeljski popoldanski); v sredo, 18. maja ob 20. uri (Študentski abonma); v četrtek, 19. maja ob 16.30 (Invalidski abonma); v soboto, 21. maja ob 21. uri (Okoliški abonma); v nedeljo, 22. maja ob 16.30.

SILONEJEVA DRAMA PO TELEVIZIJI

Drama Ignazija Siloneja »Ed eglji si nascose« (On pa se je skrnil), ki je doživela pred kratkim prve predstave v Aquili in v Rimu, so oddajali te dni tudi po televiziji.

To dramo je napisal Ignazio Silone leta 1943 kot begunec v nekem švicarskem taborišču. Dejanje se dogaja v Italiji v letu 1935, to je v času največjega vzpona fašistične diktature.

Tudi za televizijo so igrali igralci Stalnega gledališča v Aquili.

ZNAČAJ

Sovjetski literarni kritik Igor Golamčuk je bil prejšnji teden v Moskvi obsojen na šest mesecev zapora pogojno, ker ni hotel pričati na procesu proti svojima pisateljskima kolegoma Sinjavskemu in Danielu.

Na procesu je Golamčuk priznal, da poseduje kopije spisov Sinjavskega in Daniela, ni pa hotel povedati, kako jih je dobil.

PISATELJEVA SVOBODA

Italijanska radiotelevizija je oddajala 6. t. m. debato pod naslovom »Pisateljeva svoboda«. Diskutanti so bili pisatelja Alberto Moravia in Carlo Bernari in kritika Carlo Bo in Giancarlo Vigorelli. Povod za debato so dale obsodba Sinjavskega Daniela in umetnostnega kritika Golamčuka, ki je bil obsojen zato, ker ni hotel pričati proti njima.

GOSPODARSTVO

Jajčna industrija

V zadnjih letih se razvija v mnogih državah posebna jajčna industrija in na Holandskem se je že razvila skoraj do popolnosti. Razmah te industrije pospešujeta današnje obilje jajc in dejstvo, da marsikje ni več potrebno konservirati jajc, ker se lahko vse leto dobijo sveža. Na Holandskem pa se je jajčna industrija posebno razvila zato, ker je tam že skozi desetletja organizirana združna prodaja jajc, zaradi prvovrstnih prometnih sredstev, dobre organizacije, discipline in žive stanovske zavesti holandskih kokošerejcev.

Holandska jajčna industrija predela letno 10 do 15 odstotkov celotne proizvodnje jajc, kakšno leto tudi več. Predvsem porabi industrija vsa jajca, katerih ni mogoče vnovčiti po zadovoljivih cenah. Sem spada v prvi vrsti vsa predebela in predrobna jajca, vsa jajca nenavadnih oblik, pretanke lupine, jajca z zamazano lupino in v dobi preobilja — zlasti spomladi — vsa jajca, ki bi po računih ostala ali so že ostala od prodaje. Z odstranitvijo teh se vzdržuje cena jajc, da je zadovoljiva za prodajalca. — Jajca dobavljajo industriji zadruga in veliki perutninarski obrati, mnogo pa jih kupijo tudi na dražbah, ki so redno organizirane za prodajo mnogih kmetijskih pridelkov.

V industrijskem obratu jajca stehajo in očistijo, iz mehanično ubitih jajc pa dobijo mešanico beljakov in rumenjakov ali beljake in rumenjake ločeno. Del beljakov stepejo in filtrirajo, nato napolnijo škatle in jih ohladijo pri — 30° C. Drugi del beljakov samo filtrirajo in jih tekoče dajo v prodajo, pasterizirane ali pa ne. Največji del beljakov pa zgostijo, jim odvzamejo sladkor in jih potem pasterizirajo.

Rumenjaki so najvažnejši in najdražji del jajc. Pasterizirajo jih, vložijo v škatle in ohladijo; ali pa jim primešajo 3 do 10% sladkorja in jih ohladijo, včasih jih kon-

zervirajo samo z dodatkom 10 do 15% navadne kuhinjske soli ali jih konzervirajo s primešanjem 6 do 8% soli in 1.25% natrijevega benzoata.

Končno še konzervirajo rumenjake tudi s tem, da jih posušijo v prah. — Večino celih jajc, to je mešanice beljakov in rumenjakov, pasterizirajo, vložijo v škatle in ohladijo pri — 30° C. Del jajc pa spremeni v prah s pomočjo posebnih atomizatorjev, ki delujejo pri vročini 140 do 180° C.

Po konservirani beljakovini povprašujejo mesna industrija, keksarne in sploh pekarske finega peciva, tovarne čokolade, itd. Za fino pecivo gre tudi mnogo konzerviranih rumenjakov in celih jajc, izredno mnogo rumenjakov pa porabijo izdelovalci majoneze v tubah, izdelovalci sladoleda in drugi.

V galeriji Rossoni v Trstu razstavlja te dni tržaški, slovenski slikar Robert Faganel.

Razvoj vinogradništva na svetu

Po podatkih za l. 1964 je na celem svetu nekaj nad 10 milijonov ha vinogradov. Od teh jih je v Evropi okoli 3/4, v Aziji nekaj nad 1/10, v Afriki 570.000 ha, v Ameriki 760.000 ha in v Oceaniji 56.000 ha. — Svojo glavno domovino ima vinska trta v območju Sredozemskega morja, katerega se dotikajo skoraj vse glavne vinorodne države: Italija, Francija, Španija, Alžirija, Grčija in Jugoslavija.

V zahodni Evropi površina, zasajena s trto, nekoliko pada, drugod pa se dviga, zlasti v državah COMECOM, to je v državah s komunistično upravo. Med temi je največji prirastek v Rusiji. S trtami posajene površine se večajo tudi v Združenih državah in v Južni Ameriki.

TREBA JIM BO POSKRIBETI DELO

Strokovnjaki za populacijska vprašanja, ki so se nedavno sestali na mednarodno konferenco v Beogradu, so opozorili na dejstvo, da bo čez deset let — to je leta 1975 — na svetu poldrugo milijardo razpoložljive delovne sile, medtem ko je bilo leta 1960 eno milijardo in 163 milijonov. Zato bo treba v prihodnjem desetletju ustvariti delovne možnosti zanjo. Računajo, da se bo večalo število delovne sile v svetu povprečno za 11% na leto, to je dvakrat tako hitro, kakor v visoko razvitih industrijskih državah. Te bodo morale še dalje uvažati delovno silo.

Najmanj tri milijone ljudi umre letno na svetu zaradi malarije, kakih 300.000 pa jih je prisiljenih, da zaradi malarije po 20 do 40 dni na leto izostanejo z dela. Na Filipinih znaša redni povprečni odstotek odsotnosti z dela zaradi boleznih 35%.

Drug hud problem nerazvitih držav je problem otroškega dela. Pri neki nedavni anketi v Indiji so ugotovili, da so predstavljali otroci od 7. do 15. leta 11% delavcev v velikih mestih. Podobno je stanje še v nekaterih drugih državah, zlasti na Bližnjem vzhodu. Samo v Egiptu so uredili ta problem z zakonom, ki prepoveduje zaposljevanje mladine pod 12. letom.

Namizne sorte grozdja gojijo predvsem v državah, kjer pijejo malo vina. Pridelek namiznega grozdja dosega na vsem svetu okoli 50 milijonov stotov, skoraj ravno toliko tudi v Turčiji, nekaj nad 5 milijonov st. v ZDA, zlasti v Kaliforniji. Sledijo Španija s 3 milij. st., Francija 2.5 milij., Bolgarija s skoraj enako količino, Grčija pa s 1.5 milij. st. V drugih državah je pridelek manjši. Ugodni pogoji za prodajo namiznega grozdja bi bili v Jugoslaviji, kjer bi ga mnogo pozobali muslimani, še več pa turisti, nekaj bi ga pa lahko izvozili.

Svetovni pridelek suhega grozdja znaša okoli 7 milij. st., največ v Turčiji in Grčiji, potem v ZDA, v Avstraliji, Rusiji (Zakavkazje), v Iranu in še drugod. V Italiji znaša pridelek suhega grozdja okoli 8.000 stotov, uvoz pa skoraj 100.000 stotov.

Kako je z zaščito proti toči

Glede na to vprašanje smo približno tam, kjer smo bili že pred petimi in več leti. Zgodi se lahko, da preženemo točo z našega posestva na sosedovo, kar pomeni, da se toča premika na kratkih razdaljah. Dosedanji boj proti toči, čeprav neuspešen, pa je ustvaril znanosti podlago za nadaljnje raziskovanje in preizkušanje. Prav lahko se zgodi, da bo v kratkem rešeno vprašanje, kako spremeniti v pohleven dežek grozečo šibkejšo točo, tako, ki ne prihaja s hudo nevihto. V teh primerih nosijo iztrebljene rakete na svojem čelu posebne mine, ki se razpočijo sredi točonosnega oblaka, in v okrožnem prostoru se zrna toče stopijo v kaple, ki v obliki dežja padejo na zemljo.

V zadnjem času obkrožijo mino s primerno količino srebrnega jodura, ki se pri razpoku mine razprši po oblaku, delci jodura pa se združijo z zračno vlago v kaplice in te padejo na zemljo v obliki pohlevnega dežja. S srebrnim joduram hočejo sploh izzvati umeten dež tudi drugače, če je v zraku le dovolj vlage.

Proti hudi nevihti s točo in z burjo, ki divje podi oblake, pa so vse dosedaj uporabljene sile prešibke, saj bi tudi z atomsko bombo izproščena sila delovala komaj na širino nekoliko kilometrov. — V splošnem varovavci proti toči še vedno mnogo prenizko streljajo svoje rakete, ki dosežejo le srednjo višino med 1500 in 2000 metri.

V TRSTU JE VSE PREVEČ STANOVANJ Z BLOKIRANIMI NAJEMNINAMI

V Trstu je večje število blokiranih stanovanj, kot znaša državno povprečje, ter je zaradi tega odprava zapore nad najemninami še bolj pereča kot drugod.

V našem mestu je nekaj nad 90 tisoč stanovanj. Od tega je 20 tisoč stanovanj last javnih ustanov (IACP, INAIL, OAPGD, INCIS, občina, pošta in državne železnice), 20 tisoč stanovanj pa je last zasebnikov (kondominiji in odkupi). Ostane okrog 50 tisoč stanovanj, ki so blokirana.

Približno polovica je blokiranih od leta 1947 in polovica od leta 1963.

GOSPODARSKO STANJE V ITALIJI

Središče za obratno statistiko v Florenci je objavilo poročilo o italijanskem gospodarskem stanju ob koncu aprila. Poročilo pravi, da se nad lahnimi razjasnitvami zaostrejuje sence. Slabša se stanje cen na debelo in upada železniški blagovni promet. Notranje povpraševanje, ki se je decembra dvignilo, je naslednja dva meseca nekoliko nazadovalo. Po vzponu v decembru je kasneje prav tako nazadovalo razmerje med vlogami in naložbami.

Izvoz je bil letošnjega januarja večji od lanskega, a po drugi strani se je močno povečal tudi uvoz, zlasti surovin. To pomeni popolno izkoriščanje obstoječih investicij, medtem ko so nove še neznatne.

ŠIVALNI STROJI V AMERIKI

Neki newyorški gospodarski dnevnik računa, da bodo prodali letos na ameriškem tržišču 1.900.000 šivalnih strojev. Največ šivalnih strojev prodajo na ameriškem tržišču Japonci. Letos upajo, da jih bodo prodali 1.200.000,

„Zadeva Godešič“

Zadnji čas je vzbudila veliko hrupa v Sloveniji »zadeva Godešič«. V tej vasici pri Škofji Loki so dale namreč občinske oblasti porušiti hišo, ki jo je gradil nekdo na zemljišču, ki leži zunaj površine, ki je po urbanističnem načrtu določena za zazidavo. Njegova prošnja za zidanje hiše je bila odklonjena od vseh stopenj oblasti, od občinske do republiške. Stvar se je vlekla osem let. Nazadnje je sklenil tvegati in je zidal na črno.

Po mnogih uradnih zapletljajih in homatijah so se nekega dne ob koncu aprila pojavili mestni delavci v spremstvu dvajsetih miličnikov (ker so bile že prej izrečene grožnje in rušenje je bilo tudi že enkrat preprečeno), da bi hišo, ki je bila zgrajena skoro že do strehe, minirali in porušili. Toda zbrala se je večja skupina vaščanov, ki so držali z lastnikom, in je skušala, vihteč sekire in drugo »orodje«, to preprečiti. Prišlo je do prerivanja in pretepa, v katerem so končno zmagali miličniki, ki pa so uporabili samo gumijevke. Vendar so bili nekateri lahko poškodovani, neki miličnik pa težje, ker je dobil opeko v glavo. Hišo so potem minirali in zrušili, pri čemer je bila poškodovana še sosednja hiša.

1. maja pa je po pisanju ljubljanskega tiska od 500 do 1000 ljudi demonstriralo v Škofji Loki. Skušali so tudi z brunom vdreti vrata v občinsko hišo. S težavo so jih pomirili in jim obljubili, da bodo lahko na javnem zborovanju iznesli svoje pritožbe. Tudi v občinski skupščini je iz protesta proti predsedniku občine in drugim odgovornim funkcionarjem večja skupina svetovavcev zapustila sejo.

Slovenski tisk je v zadevi obširno poročal. Mnenja so deljena, vendar je bilo opaziti močne simpatije za lastnika porušene hiše in tiste, ki drže z njim. Najhuje pa je razdeljeno javno mnenje v Škofji Loki in okolici. Prihaja celo do medsebojnih groženj — celo z letaki.

Zadeva je v bistvu preprosta in jasna. Zapletle so jo le okoliščine. Republiški zakon je jasno določil, da je treba v Sloveniji čim bolj omejiti gradnje zunaj strnjene naselij, zaradi varčevanja in gospodarnosti pri napeljavi vodovodov, plina, elektrike itd. in zaradi varčevanja z rodovitno zemljo, ki se naglo krči. Znano je, da je slovenska pokrajina že vse križem prepredena s stavbami brez vsake estetske vrednosti, ki hudo kvarijo pokrajino. Vsaka hiša pa uniči vsaj eno njivo. Seveda pa so zemljišča zunaj cenejša in to je zamamljalo ljudi, da so gradili na črno, zlasti ker do najnovejšega časa ni bilo odločnejših sankcij. Plačati so morali samo malenkostno globo, ki ni nikogar zastrašila in nikogar odvrnila od gradnje.

O dragocenosti majhnega slovenskega prostora in o nujnosti njegovega varovanja so si urbanisti že davno na jasnem in ravnajo najbolj odgovorni urbanistični in regionalni načrtovalci, ki se zavedajo, kaj pomeni prostor za razvoj vsakega in tudi slovenskega naroda, so bili pobudniki strožje zakonodaje in odločnejših sankcij proti črnim gradnjam, ki pomenijo greh nad slovensko pokrajino. V članku »Regionalni razvoj in planiranje« je Vinko Mlakar šele pred kratkim (29. 1. 1966) zapisal v »Naših razgledih«: »V Sloveniji imamo izredno prostorsko razdrobljenost prebivalstva, saj

živi skoraj polovica vsega prebivalstva v naseljih do 500 ljudi, domala polovico vseh naselij pa predstavljajo mala naselja do 100 ljudi. Urbaniziranost prebivalstva je zelo nizka (33%) glede na doseženo višino narodnega dohodka per capita. Urbaniziranost bi morala znašati danes vsaj 45%. Slovenski prostor je torej zelo dragocen in nujno potreben vse pozornosti v splošno družbenem planiranju gospodarskega razvoja...«

Spričo tega je razumljivo, da imajo prav oblasti, ki skušajo preprečiti črne gradnje, ker delajo to v splošno in narodno korist. Tu ne more biti kompromisov in izjem. In vsak pameten človek bo moral priznati, da so storile prav, da so uveljavile zakon in preprečile samovoljo ter dale tako svrtilen zglede.

Napaka pa je bila nedvomno v tem, da so predolgo odlašale, saj se je zadeva z dovoljenji baje vlekla, kot rečeno, osem let. Odločnost bi bile morale pokazati takoj v začetku in ljudem jasno razložiti nujnost urbanistične ureditve in discipline. Nedvomno bi velika večina ljudi to razumela, saj so Slovenci in zlasti Gorenjci znani kot trezni in disciplinirani ljudje. Tako pa so bili ljudje najbrž prepričani, da gre samo za trmoglavost in celo zlobo vodilnih ljudi v občini, in zato je bila tudi ljudska reakcija tako razburjena in ostra. Ljudje so imeli občutek, da se bore za svojo pravico — za pravico, da grade na lastni zemlji — in niso vedeli, da obstojajo tudi neki višji,

vsenarodni in ne samo egoistični osebni interesi, pa naj se zdijo še tako upravičeni. Temu se je pridružila seveda še razumljiva jeza zaradi izgube denarja in dela, ki sta ju lastnik in njegova družina vložila v porušeno hišo.

Da so bili ljudje v Godešiču prepričani, da imajo prav, je dokaz tudi to, da se je tamkajšnja Zveza borcev ves čas zavzemala zanje proti ukrepom oblasti.

Morda je ljudi še bolj zagrenilo dejstvo, da so nekateri funkcionarji ponekod kljub jasnim določilom glede urbanizacije le delali izjeme zase in si gradili hiše, kjer ne bi smeli. Nedavno so bili zaradi tega kaznovani nekateri vidni funkcionarji v Celju in Velenju, o čemer je pisal tisk, tako da je bilo ljudem v Godešiču znano.

Godešič ni edini primer rušenja črnih zgradb. To so storili že ponekod drugje, npr. pri Mariboru, brez tolikega hrupa.

Priznati je treba, da so višje oblasti v SR Sloveniji ravnale doslej v »zadevi Godešič« korektno in je niso dramtizirale. Pokazale so razumevanje za vroke ljudske jeze. Vsekakor pa bi bilo potrebno, da bi problem urbanizacije in regionalnega planiranja postal tudi širši slovenski javnosti bolj znan in da bi prenehal biti samo domena arhitektov, urbanistov in občinskih funkcionarjev. Vsak razsodni Slovenec bi moral spoznati, da je vprašanje prostora, vprašanje, kako bomo znali varovati in izkoristiti svoj narodni prostor, eno izmed najbolj bistvenih slovenskih narodnih problemov. To pa bo lahko spoznal, če mu bo to vprašanje prikazano jasno in razumljivo, ne pa v zapleteni birokratski govorici.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

LJUDSKI TABORI V ISTRI

»Istra, otožna, teptana dežela hrvaških in slovenskih kmetov, se dviga k novemu življenju. Kdor je videl mogočne trume kmetov, ki so se zgrnile na slovanske tabore preteklo nedeljo, je pač ganjen dejal: »Slovanska Istra še živi, istrski kmet je stopil nožato na plan, čim je posijal prvi blede žarek svobode.« je zapisala »Edinost«.

TABOR NA PAZINSKEM POLJU

Na Jožefovo je pazinska nižava oživela. Iz Starega Pazina, iz Landara, iz Žminja, iz Kringe in Timjana so vrele trume kmetov

201.

Dr. E. BESEDNJAK

k cerkvi sv. Ivana. in Pavla. Nad 800 mož in fantov je taborilo na trati pred cerkvijo.

Navdušeno so pozdravljali kandidata Slovanov Stojana Brajšo. Skupščino je odprl seljak Petar Ritoša s prisrčnim pozdravom na istrske kmete. Nato je nad eno uro govoril Stojan Brajša, ki je razložil, zakaj moramo vsi istrski slovanski kmetje složno in pogumno izbrati slovanske može za poslance.

Kmetje, ki že po deset let niso slišali hrvaške govora, so burno vzklikali za hrvaške šole, za narodne pravice, za obrambo gospodarskih interesov slovanskega kmeta. Ob koncu govora so vsi volivci viharo pozdravili svojega kandidata.

UREDNIK SIRONIČ GOVORI

Nato je razložil tajnik Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri, urednik Sironič, kako se vršijo volitve.

Preizkušeni, v vsej Pazinščini znani kmečki voditelj P. Sironič je nato pred viharjem navdušenjem pozval ljudstvo, naj gre 6. aprila disciplinirano v boj za staro pravico slovanskega kmeta.

V BERMU

Ko je dr. Brajša v spremstvu številnih zapornikov dospel v Beram, ga je že čakalo okrog 300 kmetov, da čuje njegovo besedo.

Naš kandidat je zborovalcem razložil, zakaj moramo poslati ljudi našega rodu in jezika v rimski parlament. Tudi tu je bilo navdušenje ljudstva veliko in naši zaporniki so se razšli po vaseh z večjim upanjem, da bo 6. april za Istro dan zmage.

V KAŠČERGI

Popoldne ob petih so se zbrali v Kaščerki kmetje iz Grdega sela, Keršikle, Grimalda in Botonega. Bilo jih je 500.

Navzoča je bila milica in tudi oddelek orožnikov, ki je prav vzorno vršil svojo dolžnost.

Kandidat Besednjak je prav poljudno razvil socialni in narodni program seljaštva. Ljudstvo je navdušeno pritrjevalo. Ko je govornik zaključil, ga je množica živahno pozdravljala.

STRAHOVITE NEZAKONITOSTI V ISTRI

V Istri je naše ljudstvo doživelo 6. aprila dan najnesramnejših, vnebovpijočih krivic, ko so se teptali v blato vsi zakoni države in so bili oropani istrski Hrvatje in Slovenci za več kot 3 četrtine glasov. (Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

Olimpiada v Münchenu

VELIKA PRILOŽNOST ZA SLOVENSKE ŠPORT

Svetovni olimpijski odbor je — kot znano — sklenil, da bo poletna olimpiada v letu 1972 v Münchenu. To je blizu in tako se nudi tudi slovenskemu športu lepa priložnost, da se na tej olimpiadi bolj krepko uveljavi, saj potni stroški ne bodo veliki. Seveda pa bi se moral začeti slovenski šport že zdaj pripravljati na to priložnost, zlasti z načrtno vzgojo nove športne generacije in s tem, da bi slovenski športni forumi čimbolj skrbeli za kvalitetne športne naprave in trenerje.

Lepo bi bilo, če bi se do takrat slovenski šport že tako osamosvojil, da bi lahko nastopala Slovenija na olimpiadi pod lastnim imenom in zastavo, kakor je to že v navadi pri deželah, ki sestavljajo Veliko Britanijo. Znano je namreč, da šport nima zveze (ali je vsaj ne bi smel imeti) s politiko in da nastopajo npr. Škotska, Anglija, Wales in Severna Irska v nekaterih športih samostojno tudi na mednarodnem področju; enako tudi cela vrsta kolonij in miniaturnih držav in otkov. Ni videti razloga, zakaj bi tega ne storila tudi Slovenija, kot no jugoslovanski in slovenski ustavi suveren narod, saj bi ravno to zelo pripomoglo k afirmaciji slovenskega imena v svetu, kar bi bilo za slovenski narod velikega pomena.

To bi tudi ne bilo nič več novega, saj so slo-

venska moštva v zadnji sezoni že odigrala razne mednarodne tekme na državni ravni, npr. hokejska tekma Kanada-Slovenija ali kegljaška tekma Slovenija-Romunija in slovenska športna javnost je bila tega nadvse vesela.

Ravno šport nudi majhnim narodom priložnost, da se tudi oni uveljavijo, celo proti »velikim«, proti katerim so po politični in vojaški teži večna »mušja kategorija«.

JUGOSLAVIJA-MADŽARSKA 2:0

Jugoslavija je v nedeljo v prijateljski nogometni tekmi premagala madžarsko reprezentanco v Zagrebu z 2:0. Madžari so igrali medlo, ker verjetno niso tvegali kakih poškodb pred svetovnim prvenstvom v Londonu, na katerem bodo sodelovali (Jugoslavija pa kot znano, ne, ker je bila v predkvalifikacijah eliminirana). Medle igre sta bila kriva tudi dež in blatno igrišče.

Kljub zmagi jugoslovanski nogometni strokovnjaki niso zadovoljni z igro jugoslovanske reprezentance, razen z novincem Lamdo. Jugoslovanski igralci preveč preigravajo z žogo in jo zadržujejo ter podajajo s kratkimi namesto z dolgimi pasovi. Pa tudi Madžari s tako igro, kot so jo pokazali v Zagrebu, gotovo ne bodo blesteli na svetovnem prvenstvu. Tudi zanje je minil čas Puskasa & comp.

REAL - PARTIZAN 2:1

V tekmi za pokal evropskih nogometnih prvakov je »Real Madrid« v sredo v Bruslju porazil beograjskega »Partizana« z 2:1.

Na plesu

»Veste, gospodična, jaz sem se naučil ples« — po televiziji.

»Se vam tudi pozna, ker tudi pri vas nastopajo motnje kot v televizorju.«

ŽENA IN DOM

Za rešitev še nerojenih življenj

Na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu, ki je zdaj v teku, je zastopana Zahodna Nemčija s filmom »Es« (Ono), ki obravnava tipičen negativni pojav moderne evropske civilizacije, to je splav — umor nerojenega življenja. Pravijo, da film ni vzbudil posebne pozornosti, kar je spet značilno za določene kulturne plasti v Evropi, ki se sicer radi razburjajo in protestirajo zaradi vsakega na smrt obsojenega človeka, tudi če je storil zločinska dejanja, in so sicer načelno proti smrtni kazni, a mirmo sprejemajo smrtno obsodbo in njeno izvršitev nad življenjem, ki ni še ničesar zakrivilo. Krivo je nač samo tega, da je zaživelo in da grozi pretrgati za nekaj časa komodnost in uživanje tistih, ki so ga priklicali v življenje.

Slovinci, ki mislimo na bodočnost svojega naroda in nismo brezbržni do njegove nadaljnje usode, smo začeli v zadnjih letih odločneje nastopati proti temu množičnemu morenju nerojenih življenj. V prvi vrsti tega boja proti »beli kugi« stoji verski list »Družina«, ki izhaja v Ljubljani. V eni svojih zadnjih števil je prinesel naslednje razmišljanje nekega študenta medicine o splavu:

Ne more biti ravnodušen

Veliko so na koncilu govorili o pravicah in dolžnostih laikov. Tudi mi študentje smo laiki. Kdo je prvi poklican da se odzove, kakor mi, ki se štejemo za slovensko inteligenco. Ne zapiramo znanja in skušenj sami vase. Povejmo, kaj mislimo in čutimo. Morda bo še kdo drug našel v tem kako korist.

Ze nekaj let nihče več dosti ne piše o splavah.

Izjemo v tem dela »Družina«. Zdi se, kakor da smo otopeli za to grobo nehumano dejanje, čeprav se vsak dan nasilno konča na stotine življenj. Ste že kdaj razmišljali o tem? Kot medicinec sem v življenju že naletel na ta problem. Pretreslo me je. Kdo je dal komu pravico uničevati božje delo? Kdo je komu dovolil ubijati. Legalni splav je pri nas dovoljen do 3. meseca nosečnosti. Kdo je dal pravico človeku odločati o sočlovekovem življenju? Zakaj sme tisti, ki je v materinem telesu več ko tri mesece, živeti, tisti, ki je manj, pa ne? Kako sebični smo ljudje! Pobijamo lastne otroke, da bi nam bilo lepše, prijetneje, da bi lahko bolje živeli, ker otroci so breme, ker otroci znižujejo standard. Odločno stojim na stališču: nihče ni dal človeku pravice ubijati človeka, tepati v blato božje delo.

Verjemite mi, ne moreš biti ravnodušen, ko gledaš to nebogljeno bitje, tega otroka, čigar mati se ne bo nikdar imenovala mati. To te pretrese! Saj srce še utriplje po tem ubijalskem posegu, otrok hoče še vedno živeti. Toda če ga je mati zapustila in mu odrekla svojo ljubezen, je zaman. Življenje, ki je bilo nov začetek, veliko delo božje modrosti, se je končalo zato, ker se je človek postavil zoper Boga.

Želim, da ta problem ne gre v pozabo, da ne otopimo ob njem, zakaj še vedno se dan za dnem utrinjajo življenja zaradi človekove sebičnosti.

Dragi kolegi! Moje mnenje je eno od mnogih. Napišite še vi svoje mnenje. Storimo nekaj, da bodo ljudje spoznali, kaj splav v resnici je.

Srečko

S Tržaškega

NEDELJSKI IZLET NA REPENTABOR

(Nadaljevanje s 4. strani)

soncu. Tudi okrog cerkve vlada velik mir, kljub avtomobilom, s katerim se pripeljejo tisti, ki sovražijo vsakršno telesno gibanje, čisto do vrat cerkvenega dvorišča. Otroci plezajo po skalah pod visokimi starodavnimi zidovi ali nabirajo cvetice na pobočju pod cerkvijo.

Ko se vračamo, nas spremlja neprestano ptičje žvrgolenje. Zeleni Kras je postal pravi ptičji paradiz. V mlaki pod Repentabrom pa je pravi žabji koncert. Otroci skušajo s kamni prestrašiti žabjega »poglavarja«, ki se oglašja z najbolj debelim »kva-kva«.

N.

OPČINE

V cerkvi imamo tudi letos vsak večer ob 19.30 šmarnice, ki so lepo obiskane, posebno po mladini.

Naš požrtvovalni cerkovnik, g. Rinko, pa boleha in je moral v sanatorij. Želimo mu, da bi kmalu ozdravel in spet tako lepo skrbel za cerkev, kot doslej.

Iz bolnišnice pa se je vrnil znani trgovec g. Josip Podobnik. Tudi njemu želimo, da bi kmalu popolnoma okreval.

OBISKOVAVCI IZ SLOVENIJE

V ponedeljek, 9. t. m., ko je Slovenija obhajala praznik osvoboditve izpod nacistične zasedbe in konec druge svetovne vojne, je prišlo v Trst na tisoče izletnikov od onstran meje, posebno veliko tudi iz Ljubljane in iz raznih osrednjih slovenskih pokrajin. Tržaške ulice so jih bile polne in predvsem — tržaške trgovine. Le da so morali obiskovavci opraviti svoje nakupe po večini popoldne, kajti v ponedeljek dopoldne je v našem mestu, kot znano, mnogo trgovin zaprtih zaradi »polkratkega« tedna.

Zanimivo je, da skoro ni več jezikovnih težav. Skoro vse večje tržaške trgovine imajo osebje, ki govori slovensko, opaziti pa je tudi, da mnogi obiskovavci iz Slovenije že kar dobro tolčejo italijanščino, kolikor jo potrebujejo, čeprav »pidgin-italijanščino«.

KRATKE NOVICE

Predsednik izvršilnega sveta skupščine SR Slovenije Janko Smole je odšel 6. t. m. na dvodnevni uradni obisk na avstrijsko Štajersko. Spremljali so ga člani izvršnega sveta Čačinovič, Jamar in Zlender.

Pri katastrofi pri vasi Zgorigrad v Bolgariji, kjer je voda prebila jez (podobno kot pri Vajontu), je izgubilo po zadnjih podatkih življenje 96 ljudi, razrušenih pa je bilo 153 poslopij. Po mnenju nekih zahodnoevropskih strokovnjakov čaka vse električne jezove zaradi premikanja geoloških plasti prej ali slej enaka usoda — in naselja pod njimi.

Španski anarhisti so po 11 dneh izpustili mons. Carlosa Ussia, funkcionarja španskega veleposlaništva v Vatikanu, ki so ga bili ugrabili v Rimu.

Ugledni slovenski etnograf in literat Niko Kuret je obhajal svojo 60-letnico.

GOSPOD SODNIK HARBOTTLE

J. SHERIDAN LEFANU

Pred mnogimi leti sem poznal starejšega moža, kateremu sem plačeval majhno rento, ker je imel na skrbi neko mojo lastnino. Izplačeval sem mu jo četrtletno. Vsakokrat je prišel ponjo točno na določen dan. Bil je to suh, zelo resen in miren možak, ki je doživel svoje dni lepše čase, vendar pa si je ohranil svoj trezni značaj. V ničemer se ni razlikoval od drugih normalnih ljudi te vrste in nikakor bi bil človek, ki bi si izmišljal zgodbe o prikaznih. Tudi tisto, kar mi je povedal, mi je povedal le zato, da se je opravičil, ker je prišel po rento dva dni pred rokom. Bilo mu je prav nerodno zaradi tega in tako ni mogel drugače, kakor da mi je zaupal vzrok. Moral si je namreč poiskati drugo stanovanje in se preseliti, ker je v njegovem dotedanem stanovanju strašilo. In ker je moral plačati najemnino za novo stanovanje vnaprej, je potreboval denar. Le nerad je iztisnil vso zadevo iz sebe in kar čutil sem, kako mu je nerodno. Prigodilo pa se mu je tole:

Stanoval je v neki ozki mračni ulici v Westminsteru, v prostorni stari hiši, ki ni imela veliko oken in še ta so bila močno zamrežena. Na vratih in na polknihi so bili že mnogo časa nalepljeni listki, da je na prodaj. Vendar se nihče ni zmenil zanje. V njej je stanovala samo postarna ženska, vedno oblečena v črno svilen obleko, s svojo molčečo služkinjo. On je bil njen edini najemnik. Za stanovanje v tisti starodavni hiši se je odločil zato, ker je bila najemna izredno nizka. Imel je dve sobi, dnevno in spalnico, zraven katere je bil še majhen kabinet, v katerem je imel zaklenjene svoje knjige in druge papirje, ki so se mu zdeli važni.

Skoro leto dni je že stanoval v tisti hiši, ne da bi se bilo kaj zgodilo, in je čisto dobro shajal s tiho gospodinjo, ki pa je imela vedno čudno nemirne sprašujoče oči, kakor da bi hotela razbrati z njegovega obraza, če je kaj opazil v temnih prostorih in hodnikih, po katerih je moral do svojih dveh sob. Vendar pa vse dotlej ni bil ničesar opazil.

Tisto zadnjo noč, ki jo je prebil tam, je šel kot navadno pozno spat, potem ko je zaklenil vrata na hodnik. Ker ni mogel takoj zaspati, je nekaj časa bral ob prižgani sveči. Ko pa so se mu oči utrudile, je odložil knjigo in se ravno pripravljal, da bi upihnil svečo, ko je udarila starinska stenska ura eno. Takoj nato je vznemirjen zagledal, da so se vrata kabineta, o katerih je mislil, da so zaklenjena, nastežaj odprla, in skozi je prikorakal po prstih droben črn možak zelo mračnega videza, star okrog 50 let, oblečen v črno obleko po hudo zastareli modi. Za njim pa je korakal drug, starejši in debel možak s prostaškim izrazom in s širokoodprtimi, nepremičnimi očmi kakor pri mrtvecu. Na obrazu, ki je razodeval čutnost in podlost, se mu je brala groza.

Ta starejši mož je bil oblečen v rožnato svilen domačo haljo, na glavi pa je imel žametno kapo, kakor so jo nosili nekdanje čase gospodje k domači halji. V roki, na kateri se mu je bleščal zlat prstan, je nesel zvito vrv, s katere je visela zanka. In tako sta šla skozi sobo mimo njegove postelje

do vrat, ki so vodila v dnevno sobo, ter izginila skozi nje.

Mož, ki mi je to pripovedoval, ni niti poskusil opisati, kaj je občutil v tistem hipu. Rekel je le, da ga nič na svetu ne bi pripravilo do tega, da bi še enkrat stopil v tisto sobo, niti sredi belega dne. Drugo jutro je našel obojna vrata, tako tista, ki so vodila v kabinet, kot tista, ki so se odpirala v dnevno sobo, zaklenjena, kakor ju je pustil, ko je šel spat.

Na moje vprašanje je še povedal, da nobena od obeh prikazni in z ničemer pokazala, da se zaveda njegove navzočnosti. Opazil je tudi, da hodita, kakor hodijo živi ljudje, ne pa da bi plavala kakor meglici. Vendar pa nista povzročala nikakega šuma. Čutil je tudi prepričan od vrat, ko sta šla skozi nje. Toda videti je bilo, da mu je govorjenje o prikaznih silno mučno in da trpi, zato ga nisem nič več vprašal.

Vendar pa je bilo v tistem, kar mi je povedal, nekaj tako čudnih podrobnosti, da sem že z naslednjo pošto pisal nekemu svojemu mnogo starejšemu prijatelju, ki je živel v oddaljenem kraju Anglije, in ga zaprosil za informacije, o katerih sem vedel, da mi jih lahko da. Več ko enkrat me je bil že sam opozoril na tisto hišo in mi pripovedoval, čeprav zelo na kratko, čudno zgodbo, ki se je dogodila v njej. Zdaj sem ga naprosil, naj mi jo opiše natančneje.

In res je v pismu, s katerim mi je odgovoril, zadostil moji želji. Napisal mi je tole:

V svojem pismu ste zapisali, da bi radi zvedeli kaj natančnejšega o poslednjih letih življenja mistra Justicea Harbottle, enega od sodnikov sodišča za kriminalne tožbe. Gotovo ste imeli pri tem v mislih tiste ne navadne dogodke proti koncu njegovega življenja, ki so postali predmet razgovorov ob zimskih večerih in metafizičnega razglabljanja. Slučajno vem o tistem skrivnostnem dogajanju več kakor vsi drugi živi ljudje.

Tisto hišo sem zadnjič videl pred več kot tridesetimi leti, ko sem bil poslednjič v Londonu.

Kdaj je bila zgrajena, vam ne morem reči. Po ljudski govorici jo je sezidal turški trgovec Roger Harbottle v času kralja Jakoba I. Ker sem bil večkrat v njej, čeprav v času, ko je bila že v zelo zanemarjenem in zapuščenem stanju, vam tudi lahko povem, kakšna je. Sezidana je iz temnordečih opek, vrata in okna pa so uokvirjena s kamenjem, ki je s časom porumenelo. Umaknjena je za nekaj čevljev nazaj iz vrste drugih hiš v ulici, in do hišnih vrat vodijo široke stopnice. Čeprav je zelo velika, je v notranjosti mračna, ker nima toliko oken kot nove hiše. Ko sem bil zadnjič tam, že dolgo ni nihče več stanoval v njej, ker so vsi vedeli, da v njej straši. Vsi koti so bili prepredeni s pajčevinami in prav tako tudi okenski okviri. Vse je bilo prekrito z debelim prahom in okenska stekla sploh niso bila več prozorna od prahu in sledov dežja celih petdesetih let, tako da je postala notranjost še temnejša.

Prvič sem bil tam z očetom, ko sem imel kakih dvanajst let. To je bilo leta 1808. S strahom sem se oziral naokrog in tisti

obisk v zakleti hiši mi je živo ostal v spominu, saj sem se znašel prav na kraju, kjer so se dogajali strašni dogodki, o katerih so nam pripovedovali. Moj oče pa je sodnika Harbottle še osebno poznal, ko je bil deček. Sodnik Harbottle je umrl tiste strašne smrti, o kateri vam bom poročal, leta 1748, moj oče pa se je poročil, ko je imel že skoraj šestdeset let. Lahko si torej predstavljate, kakšen vtis je napravljalo name, kadar je oče pravil, kako je večkrat videl sodnika Harbottle pri sojenju v sodni dvorani.

Spominjal se ga je zlasti iz zadnjega leta pred smrtjo, ko je bil sodnik Harbottle star kakih sedemdeset let. Imel je vijoličasto rdeč obraz, velik zakrivljen nos, ošabne oči in brutalne, jezno stisnjene ustnice. Moj oče je trdil, da je bil to najmočnejši obraz, kar jih je kdaj videl, ker sta obraz in vsa glava še vedno razodevala intelektualno moč, hkrati pa izražala hudo bijo. Sodnikov glas je bil glasen in grob, kar je dajalo še večji poudarek sarkazmu, ki je bil njegovo najnavadnejše orožje za sodniško mizo. Užival je sloves najtršrega sodnika in najbolj neusmiljenega moža v vsej Angliji. Sodne obravnave je vodil, kakor je sam hotel, pri čemer se ni menil ne za advokate, ne za oblast in zakone in tudi ne za protnike. Znal je zmesti nasprotnike in streti vsak odper. Vendar pa si ni nikoli nakopal kakih težav. Bil je preveč zvit. V svojih prostih urah se je družil z ljudmi, katerih njegov značaj ni motil.

(Dalje)

Nekaj za smeh

S KOM VENDAR DRŽI

Učiteljica je hotela pripraviti učence k iznajdljivemu razmišljanju in je postavila desetletnega fantka pred naslednji problem:

»Predstavljaš si, Jožek, da si v Afriki in da je razdražen lev zavohal tvojo sled in teče za teboj. Kaj bi storil v tem primeru?«

»Skril bi se za kako skalo,« je hitro odvrnil Jožek.

»Kaj pa če bi ne bilo tam nobene skale?«

»Potem bi splezal na drevo.«

»Toda če bi ne bilo v bližini nobenega drevesa?«

»Potem bi skočil v reko in bi držal samo usta iz vode, da bi lahko dihal.«

»Dobro, Jožek. Toda, recimo, da bi ne bilo tam nobene reke ali jezera?«

Fantek je prišel v zadrego, potem pa se je jezno ozrl v učiteljico in ji očitaško dejal:

»Ali držite z levom, gospodična učiteljica?«

NA POSTAJI

— Je že prišel brzec iz Ljubljane?

— Ne, ima dve uri zamude.

— Oh, jasno, ko se pa moja žena pelje z njim

STROKOVNI IZRAZ

— Nocoj bo na televiziji rererepriza nekega starega programa.

— Glej no, od kdaj pa jeeljaš?

— Saj ne jeeljam? Hočem le povedati, da je bil ta program že nekajkrat ponovljen.

ZAKONSKI VRTILJAK

Komaj je Jože zaspal, že ga je ljubka ženka zbudila:

— Vstani, srček, in pojdi pogledat v sosednjo sobo, zakaj je naš mali nehal jokati!

MORNARJEV ZAKON

— Ko sem bil še sam, sem vedno računal, da bo po poroki moj dom ladja, jaz pa njen kapitan.

— Kaj zdaj ni tako?

— Ne, ker nisem računal, da se bom oženil z admiralom....

LOGIKA V SOLI

— Povej mi prihodnji čas od glagola nesti!

— Utrujen bom!